

Signalizácia

Témou signalizácie je upozornenie na **moníliové odumieranie kvetov a výhonkov** (moníliovú hnilobu), ktorého pôvodcom je mikroskopická huba *Monilinia laxa*. Táto huba môže spôsobiť značné škody na ovocných stromoch v miernych klimatických oblastiach.

Je dôležité zdôrazniť, že v dôsledku premenlivého počasia, počas ktorého sa striedajú teplé a suchšie periódy s chladnejšími a vlhkejšími, sa môže táto choroba výraznejšie prejavíť. Najčastejšie napáda listy, kvety a letorasty. Hostiteľmi sú rastliny rodu *Prunus*, napríklad čerešne, višne, marhule, mandle, broskyne a nektárinky, na ktorých dochádza k postupnému odumieraniu konárov. Z roka na rok sa pritom stretávame s výraznými rozdielmi vo výskyte tejto huby, najmä v dôsledku sezónnych rozdielov v počasí.

Huba *Monilinia laxa* po napadnutí kvetu prerastá cez bliznu, semenník a stopku do drevnatých častí hostiteľskej rastliny. Na vznik infekcie kvetov je najnáchylnejšia marhuľa, pričom listy a letorasty následne vädnú až usychajú.

Na hostiteľských plodoch pri začiatku dozrievania pozorujeme mäknutie a hnedé sfarbenie častí povrchu plodu. Charakteristická je aj tvorba kruhových vankúšikov krémovej farby na povrchu plodov, ktoré produkujú konídie huby. Napadnuté plody často opadávajú alebo mumifikujú (vysychajú a scvrkávajú sa) a zostávajú visieť na stromoch ako tzv. múmie.

Šírenie huby na plodoch je často podmienené mechanickým poškodením, napríklad poškodením spôsobeným obal'ovačmi. Infekcia môže následne postupovať z plodov cez stopky a konáre smerom do vnútra koruny stromu. Vetvičky a konáre môžu byť napadnuté aj priamo cez poranenia. Na postihnutých miestach sa neskôr často objavuje glejotok.

Treba zdôrazniť, že toto hubové ochorenie nemá za bežného priebehu počasia epidemický charakter. Vznik nových infekcií s najväčšími poškodeniami sa pozoruje najmä tesne pred kvitnutím a počas kvitnutia. Daždivé a chladné počasie je najvhodnejšie pre jeho rozvoj. Podporný účinok na vznik nových infekcií majú aj dlhšie trvajúce teploty pod 12°C.

Mikroskopická huba prezimuje v mumifikovaných plodoch na hostiteľskej rastline vo forme mycélia, v napadnutých pletivách rastliny a prostredníctvom pseudosklerócií v mumifikovaných plodoch na zemi. Na jar potom mycélium produkuje nové konídie a na zemi sa tvoria plodnice – apotécia, z ktorých sa uvoľňujú askospóry.

V rámci ochranných opatrení sa odporúča odstrániť všetky napadnuté plody. Vhodné obdobie na ich odstránenie je najneskôr na jeseň po opade listov zo stromov, pretože huba sa môže z týchto plodov ďalej šíriť z koncov vetvičiek smerom do vnútra koruny. Pri reze je dôležité odstrániť suché konce konárov až po zdravé drevo.

Preventívny účinok má správny výber vzdušných stanovišť, vyrovnaná výživa rastlín, presvetľovanie koruny a výber odolných (rezistentných) odrôd. Ošetrovanie sa odporúča najmä na náchylných odrodách a za daždivého počasia, predovšetkým v období kvitnutia. Dôležité je sledovať začiatok kvitnutia.

Možné je aj použitie chemickej ochrany. Súčasné suché počasie nepraje rozvoju choroby, avšak aj slabšie zrážky, najmä počas kvitnutia, môžu výrazne zmeniť podmienky na vhodné. Ošetruje sa tesne pred kvitnutím a následne druhýkrát po odkvitnutí stromov. Povolené fungicídy sú Abilis Ultra, Horizon 250 EW, Lynx, Ornament 250 EW (účinná látka tebuconazol); Scala (pyrimethanil); Airone SC, Badge WG, Coprantol Duo, Grifon WG (copper hydroxid a copper oxychlorid); Kenja, Kryor, Zenby (isofetamid); Sercadis (fluxapyroxad); Signum (boscalid a pyraclostrobin) aj v malospotrebiteľskom balení (MB) – vhodné pre záhradkárov; Zato 50 WG (trifloxystrobin); Prolectus (spotreba do 30.6.2026), Teldor 500 SC aj v MB dostupné a Magnicur Quick iba v MB (fenpyrazamin); Cypronil 62,5

WG, Cypronil 62,5 WG-I, Switch 62,5 WG (cyprodinil a fludioxonil); Serenade Aso (účinná zložka *Bacillus amyloliquefaciens*, kmeň QST 713) aj v MB; Luna Experience (fluopyram a tebuconazol); Belanty (mefentrifluconazol) aj v MB.

Pri použití prípravkov je nevyhnutné dodržiavať pokyny na aplikáciu uvedené na etikete konkrétneho prípravku na ochranu rastlín.

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
9.3.2026